

דברות קודש

מאת
ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת וישב - חנוכה

©
כל הזכויות שמורות
ל'איגוד חסידי בוסטון' {ע"ד}
שע"י קהל 'קדושת פינחס' באסטאן
רח' נועם אלימלך 2 ביתר עילית.

להנצחות לדגל שמחה
או לעילוי נשמת
ניתן לשלוח מייל:

A0799326426@GMAIL.COM

058-325-4668

עיצוב וסדר:
א.י.ש. אשדוד
0527627127

תוכן הענינים

פרשת וישב

- גידוּשׁא רבא שב"ק פרשת וישב, תשפ"ג.....ג
דעוּא דרעוּין שב"ק פרשת וישב, תשפ"ג.....ה

חנוכה

- הדלקת נרות חנוכה ליל ב' דחנוכה תשפ"ג.....יא

שב"ק פר' וישלח תשפ"ד

- עריכת שולחן הטהור ליל שב"ק.....יג
גידוּשׁא רבא בצפרא דשבתא.....טז
דעוּא דרעוּין.....יח

שיחות קודש

- שולחן לחיים לרגל יומד"ק של ב"ק מרן אדמו"ר רלו"י זי"ע.....נג
סעודת יומא דהילולא המרבזית של ב"ק מרן אדמו"ר רלו"י זי"ע.....נו
סעודת הוואך נאכט לנכד ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א.....נט
שמחת הברית לנכד ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א.....ל

תולדותיהם של צדיקים

- הרה"ק בעל הבאר מים חיים זי"ע.....לה
ב"ק אדמו"ר מתולדות אהרן זי"ע.....לז

פרשת וישב

ולא חזר להביא מעות, ואותו היום היה יום צום, ובלילה בזמן סיום הצום חיפשו ולא מצאו מאומה בבית בשביל להשיב את הנפש לאחר יום הצום, עד שמצאו ממכע אחת גרא"ש, ושלחם רבי אהרן לילדיו הקטנים שילכו לחנות לקנות דבר מה לאכול.

רחוב העיר היתה מלאה בבוץ, והילדה שהחזיקה את המטבע היתה לבושה בנעלים קרועות, ושקעו בבוץ עד שנפלה ונפל מידה המטבע ואבר, תיכף חזרו לביתם ובכו בקול מר על מה שאבדה האפשרות האחרונה לקנות איזה דבר להחיות את נפשותיהם.

ורבי אהרן בצד לו עזב את הבית והלך לבית הכנסת שהיתה מלאה אנשים שישבו ועסקו בתורה, ניגש הוא לבימה והכריז בקול, אולי לא ידעתם ואני נכדו של מרן הבעש"ט הק', היתכן שתהא ביתי ריקה מכל, מיד נעשה רעש ומהומה בביהכ"ג, ובאותו הזמן נכנס מקבץ המעות לביהכ"ג ומעות

כי אם זכרתני אתך כאשר ייטב לך ועשית נא עמדי חסד והזכרתני אל פרעה והוצאתני מן הבית הזה (בראשית מ יד).

במדרש בפרשתו (ב"ר פט ג) אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו, זה יוסף, ולא פנה אל רהבים, ע"י שאמר לשד המשקים זכרתני והזכרתני ניתוסף לו שתי שנים, וצריך ביאור כוונת המדרש.

ויבואר בהקדם סיפור שב"ק מרן אאזמו"ר זי"ע היה הגיל לספר, מה שסיפר אדם אחד שזקינו היה מקורב אצל הרה"ק רבי אהרן מטיטוב זי"ע (נכדו של הבעש"ט הק'), ורבי אהרן היה עני מרוד, וזקנו היה מסבב בעיירות סביבות העיר טיטוב ומקבץ מעות למען רבי אהרן, ולרבי אהרן היו בן ובת, ושם הבן היה רבי הערש (ע"ש הרה"ק רבי צבי בע"ש), ולאח"כ היה נקרא רבי הערש מסקווירא (הרה"ק רבי איציקל מסקווירא היה חתנו), ובלדותם קרה פעם שמקבץ המעות נשתהה

חיסרון באמונה וביטחון, ואדרבה כך צריך לעשות בכל דבר, ולמה הרגיש שהיה במעשיו משום חיסרון בביטחון, עד שביקש שישכחו כולם מהכרותו.

ובן קשה לפי ביאור הרה"ק ממשורמקוב במעשה של יוסף עם שר המשקים, שכן מפורש באור החיים הק' על הפסוק 'כי אם זכרתני אתך וגו' ועשית נא עמדי חסד' וגו', שיוסף הרגיש וידע שממנו תהיה לו עצמו עלייה מעומק בית האסורים למלכות וכן היה באמת עיי"ש, וא"כ למה הוצרך לבקש שישכח שר המשקים מבקשתו.

אלא שמבואר בספה"ק שאם עושה האדם השתדלות באיזה דבר, אזי יש בחינה שהוא רואה ברכה בעצם השתדלותו, וזוה אין יגיעתו לריק, ויש בזה משום להראותו סימן מלמעלה על טובת מעשה השתדלותו, אלא שצדיקים לא רצו לאותה הברכה, משום שלא יראה ח"ו כאילו כוחם ועוצם ידם עשה להם את החיל הזה, ויבואו לפקפק ח"ו בישועת ה', ויחשבו שהם שגרמו לאותה ישועה שתבוא.

ולכן לא רצה יוסף הצדיק ליהנות מהשתדלותו רק מעור השי"ת בלבד, ובמה שביקש טובה משר

בידו ליתנה לרבי אהרן, נתחרט רבי אהרן על מה שהוצרך לפרסם ברכים את היותו צאצא להבעש"ט, ועמד אצל מזוזת הפתח ואמר שאינו עוזב את הבית עד שישכחו כל הציבור את מה שהכריז בקול לאחר שהראו לו סימן מן השמים שלא היה צריך לבקש מעות מידי בשר ודם, וכן היה.

בספה"ק ישמח ישראל מביא שהרה"ק ממשורמקוב זי"ע היה מספר מזה בכל שנה בשבת חנוכה, ובוה פ' הפסוק (בראשית מ כג) 'ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו', ועמדו המפרשים על יתור הלשון 'וישכחהו', ולפי המעשה הנ"ל יבואר שיוסף שהאמין בהשי"ת ובטח בו שיוציאו מאפילה לאורה, כאן לא עמד בזה וביקש משר המשקים שיפעל למענו, אבל תיכף נתחרט יוסף על מה שהוצרך לבוא לטובה מבשר ודם, לכן ביקש מהשי"ת ששר המשקים ישכח מה שביקש ממנו.

והנה באמת צריך ביאור מה שהיה חיסרון לרבי אהרן כמה שהכריז בקול שהוא נכדו של הבעש"ט הק', שכן כך דרכו של עולם שאם אין לו לאדם מעות, או כל דבר ישועה בענין אחר, אזי צריך הוא לעשות השתדלות למען השגת המטרה, ואין בכך משום

וידוע שהבעש"ט הק' היה נוקש על דלתי בתים ומיד בורח משם, משום שלא רצה ליהנות מעשייתו רק לקבל תיכף מידו המלאה והפתוחה של השי"ת.

ויעזור השי"ת שנוכה לשלימות מידת הביטחון לידע שהכל מאתו יתברך, ושנוכה לגאולה השלימה בבנין ביהמ"ק בכיאת גוא"צ בב"א.

קידושא רבא שב"ק וישב תשפ"ג

המשקים נתחרט אח"כ וביקש שישכח שר המשקים מבקשתו, וזה הביאור במדרש 'ולא פנה אל רהבים, ע"י שאמר לשר המשקים זכרתני והזכרתני ניתוסף לו שתי שנים', היינו שלא סמך לגמרי על מה שיושיענו השי"ת גם בלא שיפעל הוא לכך, וכמו כן רבי אהרן זי"ע לכן ביקש שישכחו כולם כיון שרצה לקבל טובה וברכה מאת השי"ת בלא עירוב ידי בשר ודם.

בורא עולמים ב"ה, שהוא מרומז בתיבת יהודה, לומר 'זנתה תמר כלתך', היינו כנסת ישראל שדמתה לתמר שהיא מכונה בשם כלה, זנתה וסרה ממך והלכה אחר זנוגה, ולא די לה בזה שהלכה אחר תאות לבה הרע, אלא שגם היא 'הרה לזנוגים', הרה היא בחינת דבוקות, היינו שמעצמה היא דבוקה תמיד בתאותה בלי שום גורם לזה, 'ויאמר יהודה', הוא הבורא ב"ה (ביהודה יש אותיות הוי"ה) 'הוציאנה ותשרף', עבור זה, שבלא שום גרמא ומניעה היא הרה לזנוגים, רק מעצמה היא הרה ודבוקה לתאות לבה הרע.

ויהי כמשלוש חודשים ויגד ליהודה לאמר זנתה תמר כלתך וגם הנה הרה לזנוגים ויאמר יהודה הוציאנה ותשרף (לה, כד)

הבת עין (ויש אומרים שדברי תורה זה שמעה מרבו הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זי"ע, ונמצאה בין כתביו ובטעות הכניסוהו לספרו) כתב, הנה איתא בכתבי האר"י ז"ל שעיקר סוף גמר החתימה היא בחנוכה, אם כן נוכל לומר שזה מרומז בפסוקים אלו על דרך זה, 'ויהי כמשלש חדשים', היינו מראש השנה עד חנוכה שאז עיקר גמר חתימה, ע"כ בא המקטרג על בני האדם לפני

'ויאמר יהודה', הוא הבורא ב"ה
'צדקה ממני', כביכול אני
חייב בזה, היינו הבורא ב"ה מודה
להם שהמה צודקים, כי אני רואה
שהאמת הוא שהמה דבקים רק בי,
ומה שהמה עושים לפרקים נגד רצוני
ח"ו, הוא רק מחמת 'כי על כן לא
נתתיה לשלה בני', ר"ל תיבת של"ה
מרמז על משיח צדקנו, כמאמר הכתוב
עד כי יבוא שילה, היינו מחמת שזה
זמן רב שלא נתתי ומסרתי אותם
לרועה נאמן הוא משיח צדקנו שיבוא
במהרה בימינו אמן כן יהי רצון, עכ"ד.

והנה זה מעון ביאור מה שעל ידי
מצות נרות חנוכה דייקא יש
לבורא ב"ה ראייה שאנו בני ישראל
דבקים בו באמת, עד שהקב"ה מודה
לנו מכוח מצוה נעלה זו.

ובהקדם מה שמביא הערוגת הבושם
בפרשתו בדברי המדרש (ב"ד
פה א) 'רבי שמואל בר נחמן פתח
(ירמיה כט יא) כי אנכי ידעתי את
המחשבות אשר אנכי חושב עליכם
נאם ה' מחשבות שלום ולא לרעה
לתת לכם אחרית ותקוה, שבטמים היו
עסוקין במכירתו של יוסף, ויוסף היה
עסוק בשקו ובתעניתו, ראובן היה
עסוק בשקו ובתעניתו, ויעקב היה עסוק

'היא מוצאת והיא שלחה אל חמיה
לאמר', בהתנצלות של אמת,
ששקר ענה השטן בזה שמקמרג על
בני האדם שהמה דבקים בגודל
תשוקה לתאוות רעות, כי האמת הוא
כך שרק 'לאיש אשר אלה לו אנכי
הרה', - פי' שאנחנו עמו דבקים רק
בבורא עולמים ב"ה, ומה שאנחנו
עושים לפעמים נגד רצון הבורא ב"ה,
הוא רק מחמת רוב טרדת הזמן וטרדת
הפרנסה ושאר מאורעות של בני
האדם, אבל באמת בפנימיות הלב
דבקים אנחנו בגודל חיבה ותשוקה
רק לבורא עולמים ב"ה, 'ותאמר', עוד
לבורא עולמים ב"ה ראייה אמיתית
לזה, 'הכר נא למו החותמת', מרמז
על השמן של נרות חנוכה שהיה
חתום בחותמו של כהן גדול (שבת
כא:), 'הפתילים', מרמז על הפתילות
של נר חנוכה, 'והמטה', מרמז על
הכלי של נר חנוכה, כידוע כי תיבת
המט"ה עם הכולל גימטריא כל"י, פי'
מהמצות נר חנוכה שאנו מקיימים
כמצות רצונך הקדוש, היא ראייה
מפורשת שאנחנו הולכים רק אחר
רצונך וחשוקים ודבקים רק כך ולא
ח"ו וכו', רק מה שאנחנו עושים
לפעמים נגד רצונך הוא רק מחמת
הנ"ל.

השכינה שורה ואז הוא נדחה ח"ו לגמרי מאפי שכינתא.

והנה איתא בספרי יראה על מה דאיתא בחז"ל (חגיגה יב.) שהאור של ששת ימי המעשה ראה השי"ת שאין העולם כדאי להשתמש בו וגנוז לעתיד לבוא, והיכן גנוז, בתורה ובמצוות כדאיתא (משלי ג, כג) 'כי נר מצוה ותורה אור', והאור רומז למצות נר חנוכה ונר שבת, וא"כ נמצא שבקיום מצוות אלו אפשר לזכות למעין האור הגנוז דלעתיד לבוא שיכולים להביט בו מסוף העולם ועד סופו, א"כ מן הראוי שיכין עצמו קודם קיום מצוות אלו שיהיה ראוי להאיר את נפשו מהארת אור הקדושה הגנוז בנרות חנוכה, ולתקן את מעשיו שיהיה שרוי למעלה מעשרה כדי שיוכל לקבל השפעות אור השכינה.

אלא שאנשי כנסת הגדולה צפו עד סוף כל הדורות וראו שבדור עקבתא דמשיחא יהיו נמוכי מדרגה כ"כ בתכלית השפלות, ואפי' למדה אחת מעשרת המדות של רבי פינחס בן יאיר לא יזכו, ואפשר ח"ו שלעולם לא יוכלו לאור באור החיים, ולכן תיקנו הם מצות נרות חנוכה למטה מעשרה טפחים, ועל ידי מצוה זו יזכו

בשקו ובתעניתו, ויהודה היה עסוק ליקח לו אשה, והקב"ה היה עוסק בורא אורו של מלך המשיח, ע"כ.

ומביא שם לבאר כוונת המדרש לפי מה שלהלכה (או"ח תרעא ג.) מצוה להניח נר חנוכה למטה מעשרה טפחים, ותמה על טעמא דמילתא, דאי משום היכרא שהנר הוא של מצוה, לכאורה במה שאסור להשתמש לאורה יש יותר היכר שהדליקה לשם מצוה, ולמה בעינן להניחה למטה מ'.

ומביא על פי מאמר חז"ל (סוכה ה.) 'לעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה', ובמשנה בסוף מסכתא סוטה, 'ר' פנחס בן יאיר אומר, זריזות מביאה לידי נקיות, ונקיות מביאה לידי טהרה, וטהרה מביאה לידי פרישות, ופרישות מביאה לידי קדושה, וקדושה מביאה לידי ענוה, וענוה מביאה לידי יראת חטא, ויראת חטא מביאה לידי חסידות, וחסידות מביאה לידי רוח הקדש, ורוח הקדש מביאה לידי תחיית המתים, ותחיית המתים בא על ידי אליהו זכור לטוב אמין'.

והיינו שכל אדם מישראל צריך להיות שייך עכ"פ לאחד ממדות אלו, ולמטה מעשרה מדות אלו ח"ו אין

שתאיר אור השכינה גם שם למטה מעשרה, ולכן קראו לשם היו"ט חנוכה"מלשון חינוך, שאף מי שאינו ראוי ושייך לענין אור השכינה, מ"מ על ידי מצוה זו יזכה להחנך ולהיכנס ולהאחו באור הגנוז.

והנה צריך ביאור למה סיבב השי"ת שיהא תחילת אורו של משיח דווקא על ידי מעשה יהודה ותמר, אלא שהכין השי"ת לדורות בעקבתא דמשיחא שבו לא יהיו ראויים לאור משיח, לכן סיבב שתחילת האור תתנוצץ דווקא בזמן כזה שלא היה אדם אחד בכל הדור ההוא שהיה ראוי לכך, ורק אז בדור כזה נולד אורו של משיח.

וזוה ביאור המדרש 'שבטים היו עסוקין במכירתו של יוסף, ולא היו ראויים משום כך להשראת השכינה, 'יוסף היה עסוק בשקו ובתעניתו, ראובן היה עסוק בשקו ובתעניתו, ויעקב היה עסוק בשקו ובתעניתו, ואין השכינה שורה אלא מתוך שמחה (שבת :ל), 'ויהודה היה עסוק ליקח לו אשה', וגם לא היה פנוי לאור השכינה, ודווקא

בזמן כזה שבו גם גדולי הדור לא היו ראויים לאור הגנוז, 'הקב"ה היה עוסק בורא אורו של מלך המשיח', להביא לתחילת התגלות אור השכינה דלעתיד לבוא, להכין כזה הכנה לדורות הבאים.

וזוהו הביאור כמה שאומרים בקדושת כתר 'הן גאלתי אתכם אחרית כראשית', היינו כמו שבראשית בריאת אור משיח לא היו ראויים לכך, כמו כן יגאל השי"ת אותנו באחרית גם אם נהיה ח"ו נידחים מקצה השמים, ומשם יקבצנו השי"ת ברחמיו, ע"כ.

ובזה יבואר שפיר כמה שעל ידי נרות חנוכה יש ראייה שאפילו אם האדם שרוי במקום נמוך למטה מעשרה טפחים, ואין לו ח"ו שום אחיזה למדות הקדושות, עם כל זה יכול לזכות להתרומם משפל מצבו הרע, ולהתקרב אל השי"ת.

ויעזור השי"ת שנוכה לקבל את כל ההשפעות הקדושות הבאים מהיו"ט חנוכה, ושנוכה לאורו של משיח בנאולה השלימה, ולכנין ביהמ"ק בביאת גוא"צ בכ"א.

רעוא דרעוין פרשת וישב תשפ"ג

הנוכה

גדול, אור גדול אור שנברא ביום ראשון שגנוז הקדוש ברוך הוא לעמלי תורה שבעל פה ביום ובלילה, שבזכותן העולם עומד, ובוזח"ק מביא שמי שמתאמץ בדברי תורה זוכה לאור הגנוז, ונרות הנוכה הם מעין אור הגנוז שמתגלה בכל שנה ביו"ט הנוכה.

והנה כמו שמצינו בריאה לאור, כמו כן בענין החושך יש ב' בחינות, או שעל ידי העדר האור נעשה ממילא חושך, אבל יש עוד בחינה שהיא עצמיות החושך מה שנברא בבריאת העולם, וכמו שמצינו בחז"ל (חגיגה שם) 'עשרה דברים נבראו ביום ראשון, ואלו הן שמים וארץ תהו ובהו אור וחשך' וכו'.

ועוד איתא במדרש (ב"ר ב ד) ר"ש בן לקיש פתר קריא בגלויות, והארץ היתה תהו, זה גלות בבל, שנאמר (ירמיה ד כג) 'ראיתי את הארץ והנה תהו ובהו', זה גלות מדי (אסתר ו יד) 'ויבהילו להביא את המן, וחושך, זה גלות יון שהחשיכה עיניהם של

הנרות הללו אנו מדליקין על הניסים ועל הנפלאות ועל התשועות ועל המלחמות וכו'.

וצריך ביאור הנוסח 'ועל המלחמות', שכן בעצם המלחמה הרי לא היתה תשועה לבני ישראל אלא בניצחון, ועל מה ראו לציין את עצם המלחמה בין הניסים.

ונראה בהקדם דברי חז"ל (חגיגה יב.) 'אור שברא הקדוש ברוך הוא ביום ראשון, אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו, כיון שנסתכל הקדוש ברוך הוא בדור המבול ובדור הפלגה וראה שמעשיהם מקולקלים, עמד וגנוז מהן, שנאמר וימנע מרשעים אורם, ולמי גנוז לצדיקים לעתיד לבא, שנאמר וירא אלוקים את האור כי טוב, ואין טוב אלא צדיק, שנאמר אמרו צדיק כי טוב וכו' אור שברא הקדוש ברוך הוא ביום ראשון, אדם צופה ומביט בו מסוף העולם ועד סופו'.

איתא במדרש (תנחומא נח ג) 'העם ההולכים בחשך ראו אור

ולפי זה היה מוטב באמת שכולם ישבו במשך היו"ט חנוכה ויעסקו רק בתורה, אלא שהשי"ת רצה שנדליק נרות חנוכה ויש בזה גם מעין אור הגנוז, וכבר הזכרתי את דברי הערוגת הבושם שכתב שכמו שבתורה יש בחינה של אור הגנוז, כ"ש במצוות השייכים לענין אור ונרות שיש בהם משום אור הגנוז.

וישראל קדושים הם ואינם מסתפקים רק בזה אלא שהולכים ומביטים בפניהם של צדיקים בעת שמדליקין נרות חנוכה בקדושה, ובוה הם מוסיפים עליהם עוד מבחינת האור הגנוז.

ולזה מזכירין בנוסח דלעיל 'ועל המלחמות', שאנו מודים להשי"ת על המלחמה שהיתה אז בימי החשמונאים במה שניצחו את חשכות היוונים על ידי אור התורה, שמכוחה יש לנו כוח ויכולת לנצח את חשכות הגלות המתגברת מדור לדור, במה שהאור רומז לתורה והחושך ליצה"ר, וכענין 'בימים ההם בזמן הזה'.

ובאמת בימי החנוכה אי אפשר ללמוד כ"כ שעות כמו ברגילות, במה שהאנשים יושבים אצל הנרות ומזמרים לאל חי, ומסובים בסעודות מרעים

ישראל בגזירותיהן, שהיתה אומרת להם כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלוקי ישראל, והיינו שהיוונים היו כדמות עצמוות החושך שאינה אלא העדר האור בלבד אלא שהיו בריאה חדשה של חשכות.

ונראה שזה מבואר בנוסח 'ועל הניסים', ונאמר שם 'להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך', והיינו שבתחבולות רצו הם להסתיר מאת בני ישראל את אור התורה והמצוות, ולהחשיך עליהם את רוחניותם, וניצחון היוונים היה על ידי 'זודים ביד עוסקי תורתך', היינו כמו שראינו לעיל במדרש שעמלי התורה זוכים לאור הגנוז גם בגלות, ובוה יש ניצחון לחשכות היוונים המשולים ל'זודים' היינו אפיקורסים.

ושמעתי עוד כוונה בנוסח 'זודים ביד עוסקי תורתך', היינו כמו 'עסק' העוה"ו, שכמו שמו שעמל על הפרנסה ויש לו עסק גדול, אזי יודע שבשביל להצליח צריך הוא לקום בבוקר בשעה מוקדמת ולאחר עד הלילה, ולהשקיע בעסק את כל כוחותיו ורצונותיו, וכמו כן בשביל לנצח את חשכות היוונים צריך לעמול בתורה ולהתמיד בכך בלא לאות ותשות, אלא בכל החשק והרצון, ורק כן יצליח.

בהם, ואותה המסירות נפש יש לנו להמשיך גם בזמנינו. ויעזור השי"ת שנוכה לאור הגנוז שיתגלה בביאת משיח צדקינו, ולנצח את חשכות גלות יוון על ידי העסק בתורה הקדושה, ושנוכה לגאולה השלימה בבנין ביהמ"ק בביאת גוא"צ בב"א.

והולכים להביט בפני הצדיקים בעבודת הקודש, ולזה צריך האדם להתאמץ ולחטוף שעות בעסק התורה כדברי הוזה"ק דלעיל, וכוח זה יש לנו מהנם שהיה אז בימי החשמונאים במה שהילדים עסקו בתורה במסירות נפש, וכשבאו היוונים לכדוק במה הם עסקים הוציאו הם דריידלע"ך ושיחקו

הדלקת נרות חנוכה ליל ב' דחנוכה תשפ"ג

שב"ק פר' וישלח תשפ"ד

עדיבת שולחן הטהור ליל שב"ק

שמחת השלום זכר לדרך הנולד בן הדב"ן הרב שלמה שוודץ שליט"א

והנה היום היה גם היומא דהילולא של ב"ק אאזמו"ר זי"ע ומן השמים סבבו שנקרא על שמו של הרה"ק מבארדיטשוב, לוי יצחק בן שרה שאשא, והלך לעולמו ביו"ד של הר"ר ברוך, ואפשר לומר טעמא במילתא שזה כעין תיקון על מה שהיה בין צדיקים אלו. ואנו נמשיך הענין של תיקון זה, ונאמר מתורתו של הרה"ק מבארדיטשוב בספרו קדושת לוי.

בקדושת לוי מבאר פסוקים אלו, דהכלל בתחילת התקרבות האדם לה' שאז היצר הרע מתגבר עליו, יחשוב לו שבעבודתו לה' יגיע לו טובות עולם הזה ג"כ, ובוהו מוכנע היצר הרע שלא לקטרג אותו על דבקותו בה', ואח"כ כשכבר מדבק עצמו בה' אז עבודתו רק לעשות נחת רוח ליוצרו ולא לטובת עולם הזה.

כי יפגשך עשו אחי ושאלך לאמר למי אתה ואנה תלך ולמי אלה לפניך. ואמרת לעבדך ליעקב מנחה הוא שלוחה לאדני לעשו (בראשית לב יח-ט).

היום (יום ה' ח"י כסלו) היה יומא דהילולא קדישא של הרה"ק רבי ברוך ממעוזבו זי"ע, ואיתא בחו"ל שבקדשים הלילה הולך אחר היום.

ידוע מה שאמרו הצדיקים כי הענין שהיה הר"ר ברוך נוהג לשחוק מהתנהגה של הרה"ק מבארדיטשוב, יען כי בשמים לא רצו להביא את משיח כי אמרו שלקב"ה יש נחת רוח גדול מהעבודה של הרה"ק מבארדיטשוב, וא"כ למה צריך להביא את משיח, והר"ר ברוך היה לו ענין להמעיט גדולת הרה"ק מבארדיטשוב כדי שבשמים לא יחשיבוהו כל כך, ובוהו ימהרו להביא את משיח.

לו רווחים בזה, וכך תסתום מענותיו של יצר הרע המקטרג נגדו.

האדמו"ר רבי שלמה (השני) מבאבוב
 וצ"ל סיפר, שפעם אחת בעת שסעד זקני הרה"ק רבי יעקב שמשון משפיטיווקא זי"ע את סעודת שבת אצל של הרה"ק רבי ברוך ממעזבוב זי"ע, פתח הר"ר ברוכ"ל ואמר בדברי הגמרא (שבת קיט.) אמרו ליה בני רב פפא בר אבא לרב פפא כגון אנן דשכיח לן בישראל וחמרא כל יומא במאי נישנייה בשבתא, אמר להו וכו', פירש מאחר שיש לכבד את השבת במאכלים שלא הורגלו להם בימות החול, וסתם בני אדם לא הורגלו בכשר ויין בימות החול, על כן נחשב להם לשינוי לכבוד יום השבת, אבל בני רב פפא שאכלו כן אף בימות החול שאלו לרב פפא מה ישנו בשבת.

ופירש הרבי ר' ברוכ"ל דברי הגמרא,
 'במאי נישנייה', 'בשבתא',
 שתיבת 'בשבתא' אינה חלק מן השאלה, אלא תשובה היא לשאלתם, והיינו שהשינוי יהיה עצם הדבר שבשר ויין דהשתא הם מאכלי שבת, ומאכלי שבת שונים בתכלית ממאכלי ימות

וזהו 'כי יפגשך עשו אחי ושאלך למי', דהיינו היצר הרע שמכונה בשם עשו, שיפגוש במלאכי יעקב, שהם מחשבות קדושות של יעקב שממנו נבראו מלאכים, והוא יקטרג למחשבות 'אנה תלך'. 'ואמרת לעבדך ליעקב', אנו מלאכי יעקב שבאמצעות מעשים הטובים אנו נבראים, ואל תקטרג ליעקב על מעשיו הטובים, כי 'מנחה היא שלוחה לאדוני לעשו', שגם לך נוגע הטוב, שבאמצעות מעשיו הטובים יגיע לו עולם הזה, שעולם הזה היא מנחת היצר הרע.

כבר אמרנו שהיום היה יומא
 דהילולא של כ"ק אאזמו"ר זי"ע, ושמעתי מהר"ר עמנואל פישמן הי"ו שפעם היה גר בהר נוף, וכהיום חונה בעיר מונסי בארה"ב, שהיה לו חברה שמייצרת תוכנות מחשב הקשורים ליהדות, תוכנות שעוזרים בלימוד התורה, וסיפר לי שכשהוא פתח את החברה נכנס לזקני ז"ל, ורצה לעסוק בתחום זה לשמה, כדי להגדיל תורה ולהאדירה. אמר לו זקני, שאם תעסוק בענין זה לשם מצוה, אז היצר הרע ירע ישים מכשולות אין סוף, כדי שלא תצליח, ולכן יעץ לו שהעסק בתחום זה יהיה לשם רווח, לנהל את העסק באופן שיהיה

החליט לפנות לאלתר לבית המדרש לעיין בכל סוגי הנמרות שם, ולגודל תמהונו לא מצא תיבת 'בשבתא' אף באחד מהם. עד שנוכח לדעת כי יען שהרכי ר' ברוכ'ל אמר פירוש הגמרא לפי דרכו, חסו עליו מן השמים, ונדמה לעיין כל שנכתב שם תיבת 'בשבתא'.

ונראה לבאר לפי סיפור זו ענינו של שלום וזכר שעושים בליל שבת, שכשנכנסם התינוק לשבת קודש, זה מעורר יצרו הרע ללחום נגד קיום השבת, אז מתאספים ביחד ואוכלים ושותים, וענין זה להתאסף לאכילה ושתיה הוא ענין שקיים גם אצל הרשעים, ובאמת כבר אמרתי השבוע לבאר מה שנאמר (בראשית ל"ב) 'הצילני נא מיד אחי מיד עשו', שהכוונה להציל את הבחינת 'אחי', דהיינו מה שמתאספים ביחד מידי עשו, וזוה ההתאספות אנו שולחים מנחה לעשו, שמרמוז על היצר הרע, שלפי מה שהוא חושב ענין ההתאספות הוא ענין של הוללות, ובאמת ההתאספות שלנו הוא להתענג בשבת, דהיינו ששונה מהתאספות רגילה.

הנה יעקב אבינו מזכיר בתפילתו מה שהבטיח לו השי"ת, 'ואתה אמרת היטב איטיב עמך ושמתי את

החול מחמת קדושתם אף שהמאכל עצמו דומה בחיצוניותו לזה שבימות החול, והורה להם רב פפא שיאכלו מאכלם בכונה רצויה 'לכבוד שבת קודש', ואז ירגישו בהם טעם נפלא שלא יחושו בשום אופן בימות החול, אף שהמאכלים דומים.

בשמיים הרכי ר' ברוכ'ל דברי קדשו נענה הרה"ק משפ"טווקא ואמר, בגמרא לא כתיב 'בשבתא' כלל, השיב לו רבי ברוכ'ל, שפיר כתיב שם בשבתא, ואדרבה ניתי ספר ונחזי. הביאו לפנייהם גמרא וראו שאכן כתיב תיבת 'בשבתא'. הלשה דעתו של הרה"ק משפ"טווקא, שהיה גאון אדיר ובקי בכל התורה כולה, איך שגשכח ממנו לשון הגמרא, ועלה בלבו שהש"ס שיש לו בביתו הוא מדפוס אחר ויתכן ששם לא כתיב 'בשבתא', וביקש שיביאו גמרא מאותו דפוס, אולם גם שם נמצא כתוב תיבת 'בשבתא'.

לאחר הסעודה שב הרה"ק משפ"טווקא לאכסנייתו ולא מצא מנוח לנפשו, והרהר בדעתו שאם גשכח ממנו לשון הגמרא במאמר זה מן הנכון שישנן עתה המאמר כלשונו הנכון, אולם כשפתח הגמרא ראה למרבה הפלא שלא נכתב 'בשבתא'.

זרעך כחול הים אשר לא יספר מרוב' (שם פסוק יג). חול הים מפריד בין הים ליבשה, בין המים לעפר הארץ, וידוע שהגוים נמשלו למים כמו שנאמר (תהילים קמד ז) 'והצילני ממים רבים מיד בני נכר', ובני ישראל נמשלו כעפר הארץ, כמו שנאמר (בראשית יג טו) 'ושמתי את זרעך כעפר הארץ'. ומה שמפריד ביניהם הוא חול הים, ואפשר לומר שחול הים מרמז להברית מילה שמבדיל בין ישראל לעמים.

אולם ידוע שגם התורה נמשלה למים, והוא מסמל לענין הרוחניות, והארץ דהיינו הארציות הוא ענין הגשמי. ולכאורה איך נוכל להגיד שהגוים שנמשלו למים, הלא אמרנו שהמים מסמל ענין הרוחניות, ואיך יכול להיות שבני ישראל נמשלו כעפר הארץ, והלא הארץ מסמל ענין הארציות, דהיינו הגשמי.

אלא נראה לומר שאצל הגוי ענין הרוחניות אינו שייך לענינים גשמיים, וההבדל בין גשמיות ורוחניות הוא כרחוק מזרח ממערב, ולכן הגוים נמשלו כמים, שגם אצלם יש מושג של רוחניות, אולם הגדלות של היהודי שאצלו ענינים הגשמיים והרוחניים משולבים יחד, שהוא מעלה גם הגשמי

לרוחניות. חול הים שמרמז על ברית מילה כדאמרן, הוא נקודת המפגש בין מים וארץ, בין הגשמי והרוחני, שע"י הברית מילה יכולים לקדש גם האבר הגשמי שיהיה גם רוחניות.

וזה מה שנאמר 'ושמתי את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרוב', שהמצוות הרוחניים הם מוגבלים לתרי"ג מצוות, אולם כשאדם הופך הגשמי למעלה רוחנית, אז הוא מגיע להבחינה של 'כחול הים אשר לא יספר מרוב', כמו שמפרש רש"י הפסוק (במדבר כג י) 'מי מנה עפר יעקב', שאין חשבון במצות שהם מקיימין בעפר.

ואפשר לומר שזה גם כוונת הקרא באמרו 'ואתה אמרת היטב איטיב עמך', והוא לפי דברי האור החיים הק' הידועים, על הפסוק (דברים כו יא) 'ושמחת בכל הטוב שירמוז אל התורה, כמו שאמרו חז"ל (ברכות ה). ואין טוב אלא תורה, שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה, היו משתגעים ומתלהטים אחריה ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם. היטב הוא ענין הטבה רוחנית, איטיב הוא ענין הטבה כשמעלה הגשמיות לרוחניות.

להכניסו בכריתו של אברהם אבינו בעתו ובזמנו, ויהי רצון שנוכה ביחד עם המחותן הרה"ג רבי ישראל שליט"א לרוות רוב נחת ותענוג דקדושה ממנו ומכל יוצ"ח, ויהי רצון שכולכם יזכו לראות רוב נחת ותענוג דקדושה מכל צאצאיכם עדי נוכה לכיאת גוא"צ בב"א.

וזה גם ענינו של שלום זכר שעושים בליל שבת קודש כהכנה לכרית מילה, שגם עצם האכילה והשתיה בשבת קודש, הוא ענין שמקדש ומעלה הגשמי לעולם הרוחני.

יעזור השי"ת שיזכה חתני היקר הרב ר' שלמה ובני ביתו שיחי' לגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים,

קידושא רבא בצפרא דשבתא

ארצינו הקדושה רח"ל. סיפור זה שמעתי בשם הרה"ג רבי חיים קפלן שליט"א אחד מראשי הישיבות בירושלים, וכך סיפר.

היה בחור ממשפחה ליטאית של"ע ירד מהדרך הישרה, והתחבר עם בת ממשפחה מיוחסת בישראל שגם היא ל"ע ירדה מהדרך. הם התנהגו כחילוניים לגמרי. הורי הבחור אמרו לו, שהם לא מתערבים בחיים שלו, אולם אמרו לו שיש לנו בקשה אחת אליך שתשמור שבת. הבחור בא לקראתם בדבר זה, והוא ביחד עם אותה הבחורה שמרו שבת, על אף שבכל דבר אחר התנהגו כחילוניים לגמרי.

עם לבן גרתי וגו' (בראשית לב ה). ומפרש רש"י גרתי בנימטריא תרי"ג, כלומר עם לבן הרשע גרתי, ותרי"ג מצות שמרתי, ולא למדתי ממעשיו הרעים.

ויש לדרקק, הלא מדובר כאן אודות עשו שבא עם ארבע מאות איש כדי להלחם נגד יעקב, ואצל עשו לא היה נחשב בעיניו ענין קיום המצוות כלום, וא"כ על מה ולמה מודיע לו שתרי"ג מצות שמרתי.

הנה שמעתי השבוע סיפור, שהוא אחד מהניסים הגדולים שהיו בעצם שמחת תורה, כשרוצחים שפלים הרגו יותר מאלף יהודים מתושבי

הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע, שפעם בחנוכה מסרו לו קוויטל של יהודי שהיה מלשין, כשקיבל הקוויטל אמר שרואה, שהוא מאיר בכל העולמות, אלו שעמדו מסביבו השתוממו ולא הבינו את פשר הדברים, כיצד יתכן שיהודי זה שהוא מלשין רואים אצלו אור גדול.

השיב החוזה מלובלין ואמר, מלשין זה, כמה ששפל הוא, בכל זאת נהג להדליק נרות חנוכה. כנראה שזו הסיבה שראיתי שהוא מאיר בכל העולמות. הרי אנו רואים על אף שיהודי הוא בעל עבירה, בכל זאת נר החנוכה מחפה ומכסה על כל עוונותיו ומשרה עליו אור גדול.

אנחנו אומרים בברכת 'שים שלום' בתפילת שמונה עשרה, 'שים שלום טובה וברכה, חיים חן וחסד ורחמים עלינו ועל כל ישראל עמך, ברכנו אבינו כולנו כאחד באור פניך'. וכבר אמרתי שבברכה זו אנו מתחננים שיהיה שלום בעולם, אולם בנוסף לזה, אנו מבקשים שאם ח"ו אנו נתקלים במרצח, שיהיה לנו חן בעיני המרצח, שאליך לא יגש, ואיך נזכה לחן זה, ע"ז אנו מוסיפים ואומרים 'ברכנו אבינו כולנו כאחד באור פניך', שיהיה לנו הארת פנים כדאמרו.

בשמחת תורה האחרון לא הצליחו לעמוד בפיתיון ולפספס המסיבה הנוראה שהתקיימה שם בשמחת תורה, וחללו שבת בפעם הראשונה בחייהם. כשנכנסו הרוצחים, תפסו אותם מחבל ואסף אותם לרכבו ביחד עם עוד אנשים, באמצע הדרך אמר להם המחבל, שהוא הולך לירות בכולם, אבל אתם, כשהוא מצביע על הבחור והבחורה, אני שוחט אתכם.

הבחורה התחילה לדבר עם הבחור, ואמרה לו, ראית, אנחנו חיללנו שבת אחד ומיד הקב"ה מעניש אותנו. המחבל ששמע אותם מדברים על שמירת שבת, שאל אותם אם הם שומרי שבת, והם ענו שבדרך כלל הם שומרי שבת, אמר להם המחבל אני עבדתי ביישיבה, וראיתי כשמוניע שבת, שורה אור על הפנים של אלו ששומרים שבת, ואת האנשים אלו אין לנו כוונה להרוג, ואמר להם לברוח, וכך ניצלו.

הרי אנו רואים שהגם שבשבת הזו הם לא שמרו שבת, אבל עצם הדבר שקיבלו עליהם הדין והתעוררו בתשובה, הגן עליהם, וכך ניצלו ממות לחיים.

כ"ק אאזמו"ר זי"ע הביא מהשפתי צדיק עובדה שהיתה אצל

שהשקיעה בחינוך הבנות בדרך של תורה ויר"ש, והנה יכול לעלות מחשבה, איפה היה הארת פנים שלהם. אמנם צריכים לדעת שנסתרים דרכי ה', ואנחנו לא מבינים את מעשי ה'.

יעזור השי"ת שנזכה להארת פנים, ושמירה עליונה, רחמי שמים מרובים, עלינו ועל כל כלל ישראל, עדי נזכה לנאולה השלימה בביאת גוא"צ בב"א.

ולפי זה אנו מבינים מה שאמר יעקב אבינו לעשו, עם לבן גרתי, ותריו"ג מצות שמרתי, שגם בעיני הרשע, ענין שמירת התורה ומצוות יש לה חשיבות וערך גדול.

דברים אלו חשבתי לומר באמצע השבוע, אולם ביני וביני ביום חמישי, אירע פיגוע בלב ירושלים עיר הקודש, ששם נהרגו מסלחה ומשמנה, וכיניהם הרה"ג רבי אלימלך ווסרמן הי"ד שהכרתי אישית, וגם מנהלת

דעוא דרעוין

לדרך אומר פרשה זו במוצאי שבת קודש לפני הנסיעה.

האור החיים הק' כתב לבאר, 'וישובו המלאכים', פי' השיבוהו תשובה ואמרו לו 'באנו אל אחיך', פי' הוא מראה פנים היות אחיך, וכפי האמת הוא עשו הרשום בשנאה, וגם 'הולך לקראתך וגו'', פי' הולך לקראתך בדרך אחוה, 'וארבע מאות איש עמו', למחשבה רעה.

עוד כתב, 'באנו אל אחיך' בהוראת פנים צהובות, והראינו לו גם כן

וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה שעיר שדה אדום. וישבו המלאכים אל יעקב לאמר באנו אל אחיך אל עשו וגם הולך לקראתך וארבע מאות איש עמו. ויירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את העם אשר אתו ואת הצאן ואת הבקר והגמלים לשני מחנות (בראשית לב ה-ח).

פרשה זו משמשת ללימוד, לדרכי ההתמודדות עם הרשעים שבכל דור ודור, בבחינת מעשי אבות סימן לבנים. גם אנו נוהגים שהיוצא

הספר שם וכן רופא בביה"ח בעזה שהחזיקו חטופים בביתם. הם מראים פנים כאילו הם אנשים תמימים, ובאמת כולם הם שותפים בציר הרשע.

ויש לומר לפי דבריו, שיעקב הבין שכדי להתמודד עם עשו, אי אפשר רק בבחינה של מעשה ידי אדם, להתמודדות עם עשו צריכים הרבה סייעתא דשמיא, ולכן התקין עצמו לשלשה דברים, לדורון, לתפלה, ולמלחמה. ויש לומר עוד שלפיכך שלח יעקב מלאכים, וכמו שמפרש רש"י שמלאכים אלו היו מלאכים ממש. ובשפתי חכמים מבאר דבריו, דאם לא כן מלת לפניו למה לי, והכי פירושו 'וישלח יעקב מלאכים לפניו', רצה לומר אותן דכתיב לפני השליחות דהיינו 'ויפגעו בו מלאכי אלוקים וגו' (שם לב ב), יעקב הבין שכדי להתמודד עם עשו צריכים מלאכי אלוקים, בבחינת 'כי מלאכיו יצוה לך' (תהילים צא יא), דהיינו שליחים עם הרבה סייעתא דשמיא.

ואפשר לומר בדרך דרוש, שזה מה שנאמר בהמשך הפרשה (שם פסוק כט) 'לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כי שרית עם אלוקים ועם אנשים ותוכל', שיעקב הצליח

פנים של זעם, לצד היותו כפי האמת עשו בלא אחזה, והוא על דרך אומרם ז"ל (ב"ר עה) שהראהו מחנות רוכבי אש וכו' להפחידו אם לא יתנהג במדת האחזה, וטעם שלא החליטו השליחות באופן אחד, לצד שהיה מראה בפניו אחזה ולבבו לא כן ידמה לזה עשו ב' אופני שליחות אם לטוב אם וכו'. 'ויירא יעקב ויאמר וגו'', כי לצד שהודיעוהו כי עשו מערים להראות אחזה והוא שונא, ירא יעקב שלא להכין עצמו למלחמה, שמא עשו יתרגה ואין בידו של יעקב כלי קרב, ולהכין עצמו בכלי קרב 'וייצר לו' כי אפשר שלא יעשה עשו רעה, וכשיראהו מוכן בכלי קרב יאמר עשו הלא יעקב הוא דורש רעה וכוה יחדש שנאתו, ולזה נתחכם 'ויחץ וגו' פירוש חיצה העם, חצי הראשון מראים פני אהבה וחובה כאח לאחיו, וחצי מחנהו מוכן ומזויין.

דברי האור החיים הק' אלו, הם קילורין לעינים לתקופה שאנו נמצאים בו היום, כשהרשעים מראים לנו פני תם, ומפרסמים בכל העולם שבנין פלוגי הוא בנין מגורים של אנשים תמימים, ובנין זה הוא בית חולים. ובאמת שכל אותם המקומות משמשים כדי להוציא זמם הרע לפגוע ביהודים רח"ל, ושמעתי שהיה איזה מורה בבית

את הכוס ונותנה לידו, המגיד מתרומם ממקומו לקדש, ראה מה שראה ונתיישב במקומו והניח מידו את הכוס. המעשה חזר על עצמו בשנות ובשלישית, הגישו את הכוס לידו, קם לקדש ושב למקומו. לשלחן המגיד הסבו גדולי התלמידים הרה"ק רבי מגדלי מוויטעפסק, הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג ועוד רבים.

ביקש המגיד מרבי מגדלי מוויטעפסק שהצטיין בחוש הריח, שיוסובב לחפש ולברוק על מה יצא הקצף. ר' מגדלי תר וחיפש אך לא מצא מאומה, שב להמגיד ואמר שהכל כראוי. סיפר להם המגיד, שכאשר קמתי לקדש על היין, ראיתי את הרמ"א ניצב לפני ופניו מאוימות וזועפות.

בששמע בעל התניא זאת קם ונמלט החוצה, שהרי הגיה הרמ"א (שם) שאין נוהגין להכשיר לפסח כלי זכוכית בעירו ג' ימים, ואנו מחמירין בפסח כדעיה הסוברת דכלי זכוכית הם ככלי חרס לענין שאין להם הכשרה, רק אז קם המגיד וקידש על היין.

יש מבעלי תוספות שפירשו את הכתוב 'ויירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את העם אשר אתו ואת

להשתרר על עשו, 'עם אלוקים ועם אנשים', דהיינו בסייעתא דשמיא ביחד עם ההשתדלות.

ובחינה זו אנו רואים היום, שבהתמודדויות עם אויבנו, שעל אף ההשתדלות של הצבא, אנו זקוקים לסייעתא שמיא מרובה על כל צעד ושעל, ולכן מוטל עלינו החוב להתפלל ולהתחנן שזוכה לישועת ה'.

הזכרנו על מראות פנים של זעם, והן ראיתי עובדא שהיה אצל הרה"ק המגיד ממעזריטש ז"ע, שהיום (י"ט כסליו) חל יומא דהילולא קדישא דיליה. אצל המגיד הגדול היה נהוג כי תלמידיו הגדולים הגיעו לליל הסדר, כל אחד מהמסוכים קיבל מבית המגיד מצות, יין ושאר מצרכי הסדר, אולם לגבי הכוסות הונהג שכל אחד יביא את כוסו עמו. באותה תקופה היה הרה"ק הרב בעל התניא ז"ע עני מרוד וחסר כל, ולא היה יכול לרכוש לעצמו כוס לפסח, בלית ברירה הוכרח ליקח כוס זכוכית של חמץ ולהכשירה לפסח ע"י עירו ג' ימים כמבואר בשלחן ערוך (או"ח תנא).

ליל התקדש חג המגיד מוסב לשלחן כולו עטוף לבן, המשמש מגביה

ממנו וזהו 'וימת'. אך אל ה' לבדו ישים בטחוננו, ויבחון במעשיו שכל דבר אין בו כח זולת הבורא ית"ש, אזי מדבק ומקשר כל ענינו בהבורא ית"ש, והוא ית"ש מקור כל הברכות ומקור חיים, אזי שורה בכל מעשיו ועניניו כל הברכות והשפע, כי הוא מדבק כל הדברים באין סוף.

בספר בעל שם טוב כתב לבאר הפסוק 'ויירא יעקב מאד ויצר לו', על פי מה שאמר דוד המלך (תהילים צ"א) 'וכיראתך עברתך', שתהיה היראה לאדם מהשי"ת תמיד, כמו בשעה שבאה לו ח"ו לאדם איזה צרה שאז יש לו יראה גדולה, כן תהיה לו היראה תמיד.

עוד כתב שהפירוש הוא ג"כ להיפך, היראה בשעת צרה ח"ו לא תהיה רק יראה, שראויה לאדם תמיד ליראה מהשי"ת.

הכל' יקר כתב לבאר הפסוק (בראשית לה י) 'שמך יעקב לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך', על צד הרמז, דשני שמותיו של יעקב על שם שני הגאולות, יען כי מצינו לרז"ל (ברכות יב:) לא שתעקר יציאת מצרים לגמרי, אלא שזכירת גסי יציאת מצרים יהיו טפל, וזכרון

הצאן ואת הבקר והגמלים לשני מחנות', 'ויירא יעקב', שמא יהרגנו עשו, 'ויצר לו', מיצר היה יעקב על כך שהתיירא מעשו ולא בטח בה', וזאת לאחר שהבטיחו הקב"ה לשמרו, כמו שנאמר (בראשית כח טו) 'להנה אנכי עמך ושמרתך בכל אשר תלך'.

המלבי"ם מבאר הכתוב 'ויירא יעקב מאד' הנה הבוטח בה' אין לו לירא מבשר ודם, והיראה מורה שאין בטחוננו כראוי, כפרט שיעקב היה לו הבטחה מה' ולא היה לו לירא, וה' אינו עושה נס למעלה מדרך הטבע רק למי שבוטח עליו בכל לבו, ואחר שראה יעקב שהוא מתירא, לכן 'ויצר לו', שזאת עצמו הצר לו שמזה דן שאינו ראוי לנסים אחר שבטחוננו בלתי שלם, וע"כ נסה לעשות הכנות טבעיות ותכסיסי מלחמה, 'ויחץ את העם עם הצאן והבקר לשני מחנות'.

הקדושת לוי (חידושי אגרות) כתב, שמעתי ממורי הגאון בוצינא קדישא המפורסם מו"ה דוב בער זלה"ה המגיד ממעוזיטש, פירוש 'וימלך וימת' (בראשית לו לב-לט). כיון ששם אדם הבטחון באיזה דבר הוא ממליך אותו הדבר על עצמו, ונפסק הבטחון ממנו ית"ש, לכן נגרע פרנסתו

הגאולות יחד וידעו ויכירו ההבדל שביניהם אשר גרם החטא, כי בלי ספק שהיו במצרים רעים וחמאים כמבואר בנבואת יחזקאל (כ ה), אשר מזה הצד ראוי שתהיה טפל, וכן שם יעקב לא נעקר לגמרי מזה הטעם.

האור החיים הק' כתב בסוף הפרשה, שגאולה העתידה יאריכו הימים, והראיה, כי ה' מנה מלכי אדום שקדמו למלכי ישראל, וכמותם קדמו מלכי ישראל למלכותם, אחר שפסקה מלכים אלו הרשומים בתורה, כמו שמבואר ברש"י שמלכי אדום שמנה כאן שמנה היו, וכנגדן העמיד יעקב, ובטל מלכות עשו בימיהם, ואלו הן, שאול, ואיש בשת, דוד ושלמה, רחבעם, אביה, אסא, יהושפט. ובימי יורם בנו כתיב, 'בימי פשע אדום מתחת יד יהודה וימליכו עליהם מלך' (מלכים ב ח ב), ובימי שאול כתיב (מלכים א כב מח) 'אין מלך באדום נצב מלך', ומעתה כמו כן ימלכו ישראל כמנין אשר מלכו באדום בגלות, והגם כי ששת אלפים עולם עומד (סנהדרין צט.), יאריך ה' ימי טובה כמאמרם ז"ל.

יעזור השי"ת שנוכה לישועת ה', ושהוא יגאל אותנו מאפילה לאורה בביאת גוא"צ בב"א.

נסים שלעתיד יהיו עיקר, וכן כאן אמרו (בר"ד עה ג) לא שיעקר שם יעקב לגמרי אלא יהיה טפל ושם ישראל עיקר, א"כ שניהם ענין אחד, וכן הוא אומר בגאולה אחרונה (ישעיה מ ד) 'והיה העקוב למישור', עקב נגזר מן שם יעקב, ומישור נגזר מן שם ישראל ישר-אל, ולפי שנאמר (מיכה ז טו) 'כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות', ש"מ שניסים שלעתיד לא יהיו גדולים מן ניסי מצרים, ולמה יהיו ניסי מצרים טפל, אלא לפי שבגאולה של מצרים לא היה זכותם מספיק להוציאם ביד רמה והוצרכו לילך בעקבה ורמיה, כי אמרו נלך ליבוח לה' אלוקינו, וכל בורח הולך בחפזון, כמו שכתוב (שמות יב יא) 'ואכלתם אותו בחפזון'. וגאולת בבל פשיטא שלא היתה גאולה שלימה כי אם פקידה בעלמא, וגם שם נאמר (ישעיה מח ב) 'צאו מבבל ברחו מכשדים'. אבל בגאולה אחרונה, אחר שנתמרק העון מכל וכל באורך גלות הזה, יספיק זכותם שיצאו ביד רמה במישור ולא בעקבה ולא בחפזון, כמו שנאמר (שם נב יד) 'כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו', זה שאמר הכתוב 'והיה העקוב למישור', ומ"מ לא יעקר שם יעקב לגמרי, וכן לא תיעקר זכרון יציאת מצרים לגמרי, כדי שיוזכרו שני

שיחות קודש

שולחן לחיים לדגל יומד"ק של כ"ק מרן אדמו"ר דלוי"ז זי"ע
 בהיכל בית מדרשינו
 יום חמישי פר' ויצא אור לח"י כסלו תשפ"ד

המסכתא הנוסח לומר 'מודה אני לפניך ששמת חלקי מיושבי בית המדרש', ובגמרא ברכות (כה:) 'מודה אני לפניך ה' אלהי ששמת חלקי מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקי מיושבי קרנות', וצריך ביאור מה ענין 'יושבי קרנות' שנקט.

ושמעתי בשם הרה"ק רבי יוסף מדאמברווא זי"ע שהכוונה ביושבי קרנות לאותו היושב בקרן השולחן ואינו שייך לא לכאן ולא לכאן, וכך גם בא לרמז למי שאוחז את החבל משתי צדדיו, ורוצה ליהנות בין מהעולם הזה ובין מהעולם הבא, וזאת לא תעלה בידו וכל פועלו לא יצלח.

ולבאר הענין אחזור על מה ששמעתי רבות מכ"ק מרן אאזמו"ר זי"ע בבחינת 'הוא היה אומר', במה שאמר יעקב אבינו (בראשית לב ו) 'ויהי לי שור וחמור', ודקדק זקני זי"ע במה שפרט שור וחמור דווקא, ולמה לא הוסיף גם את הגמלים, וביאר שההבדל בין שור וחמור לגמל הוא, שלשור יש סימני טהרה ולחמור אין כלל סימני טהרה, והגמל יש לו סימן טהרה שהוא מעלה גרה וסימן טומאה שהוא מפריס פרסה, והרמז בגמל הוא לאנשים המחפשים פשרות בעבודת ה' ואוחזים את החבל בשני ראשיו, ורוצים ליהנות משתי העולמות.

ויש ברמז זה להבליט את מעלותיו של זקני זי"ע, כמו שכבר הארכתי לספר איך היה נראה המקום בו היה גר בבוסטון, שהיה מדבר שממה

בעבודת ה', ובניקל היה יכול להתפשר בעניינים של עבודת ה', ובכל זאת לא מצא מרגוע לנפשו ועבד את ה' בכל נפשו ואיזהו עבודה שבלב תפילה בכל הכוחות, על אף שבמקום ההוא התגוררו בעיקר אנשים מודרניים, בכל זאת לא הקל גם על קוצו של יו"ד, ועבד את ה' בבחינת שור וחמור ולא כבחינת הגמל בפשרות, ולכך זכה להתגדל בעצמו ולגדל דורות ישרים וחשובים גם במקום שממה.

וציבור הנאספים הם בעיקר אברכי הכולל, וכאן המקום להזכיר שהמוסד הראשון שזקני זי"ע הקים היה כולל האברכים בארץ ישראל, וזה עוד קודם לבית המדרש, וביחד עם להבל"ח כ"ק האדמו"ר מבעלזא שליט"א הקימו כולל שנקרא "כולל תורה ואמונה" דחסידי באסטאן.

ודברי אמורים בעיקר לאלו העסוקים בענייני העולם הזה על המחיה והכלכלה, שהם צריכים להבין שבאמת הם 'יושבי בית המדרש' אלא שטרדות החיים גרמו לכך שיעסקו בפרנסה, ואין שם התואר נאבד מהם, וח"ו אינם נהפכים להיות 'יושבי קרנות', בכך שהמחשבה שלהם נמצאת בבית המדרש ובזה הם דבוקים לפני שהם יוצאים לעבודה ולאחר שהם חוזרים מהעבודה, ושלא כאלו שבליל שישי ובמירון אצל ציון הרשב"י הם מתלהבים באש קודש ולמחרת בעבודה הם שקועים לגמרי בעולם הזה ואינם מתבוננים כלל בעבודת ה', שהם בבחינת הגמל מדלגים בין העוה"ז והעוה"ב.

ולאברכי הכולל הדברים אמורים על אחת כמה וכמה, שאינם שייכים כלל לענייני העוה"ז, ובאמצע הלימוד מאן דכר שמיה לצאת ולשוחח בטלפון ובשאר טרדות העולם, שהם צריכים להיות פרושים לגמרי ולהשקיע את עצמם בדבקות בה', ובאמצע סדרי הכולל הם שקועים בלימוד התורה בכל נפשם.

וברצוני לנצל את ההזדמנות ולעורר על ענין כל שהוא, שבהמשך הנוסח אומרים 'שאנו רצים והם רצים, אנו רצים לדברי תורה והם רצים לבאר שחת', ויש לומר הרמז בזה שגם ההכנה לתורה ולתפילה צריך

להיות בשונה מאותו הטרוד בעסקי העולם, וההליכה צריכה שתהא בבחינת 'אנו רצים לדברי תורה', ולא שירוצו לביהמ"ד לתפוס תפילת שחרית במנין, ואף שהאברכים טרודים בילדיהם הקטנים והם צריכים להכניס למוסדות התורה, עדיין צריך שיהא ניכר בו שהוא בן תורה, ושילך ברחוב מלובש במגבעת כראוי לאדם החי באהלה של תורה, והחסרון בענין זה הוא הגורם לכך שאחינו החופשיים מלמדים חובה על בחורי הישיבות ואברכי הכוללים, לאחר שהם רואים איך שהבחורים והאברכים מהלכים ברחובות העיר שלא כראוי לבן תורה, והולכים לקנות טשולנט בלילי שישי, ובזה הם טוענים על כך שהבחורים אינם משרתים בצבא ואינם עובדים. אבל כשמתנהגים באופן הראוי לבן תורה אזי הם בעצמם אומרים שאין להם צורך באנשים מסוגרים כל כך ומוטב שישבו בישיבות ובכוללים.

ואני למדתי בישיבה ליטאית, והסדר היה שהבחורים היו צריכים להתפלל בתוך הישיבה, וטעם התקנה היא שהבחור יתפלל כראוי לבן תורה שזאת יוכל למצוא אך ורק בין כותלי הישיבה, ובאמת גם בכוללים היה צריך להיות כן, ולכן צריכים האברכים להקפיד שהתפילה תהא באופן של 'יושבי בית המדרש' ולא כיושבי הקרנות. ודרך זו בעבודת ה' לימדנו זקני זי"ע במה שהתגורר במקום שאינו ראוי לבן תורה ויראת שמים, ובכל זאת מסר את נפשו שלא לשנות ושלא לזוז כמלוא נימה מההתנהגות הראויה לבן תורה, ולא ניכרה בו שום שינוי כיון שהבין שהוא שייך ליושבי בית המדרש ולא ליושבי הקרנות.

ובפרט עתה שאנו נמצאים בזמנים קשים לבני ישראל ל"ע, וכולם צריכים חיזוק רב, ורק לומדי התורה הם המגינים עלינו מכל צרה וצוקה, וכבר הזכרתי שיש כאלו הרוצים לחזק את חיילי הצבא ולעשות עמהם חסד, ויש הרבה מאחינו בני ישראל שמבשלים אוכל לחיילים ונוסעים להעניק להם את צורכיהם, עדיין צריכים אברכי הכוללים לזכור שעבודה זו אינה שייכת אליהם, שהם צריכים לעמוד על משמר התורה בהבנה עמוקה שהוא בתורתו מגן על בית ישראל מכל פגע רע, וצריכים להוסיף בלימוד התורה ובתפילה ובאמירת תהלים בכוונה אמיתית, וכמו שהחיליים

נלחמים בעזה שבועות רבים בלי הפסק גם אנו לא נרפה ונוסיף בזכויות למען הצלחתם, ואין לנו השגה כמה מועילות התפילות והבקשות שלנו לפני הקב"ה. וכמו שידוע על זקני זי"ע כמה צער היה לו על צרות ישראל, והרגיש בעצמו אחריות על כל מה שמתרחש אצל אחינו בני ישראל.

ובאמת ברוך ה' שזכינו שיושבים כאן אברכים חשובים ויקרים העמלים בלימוד התורה ובעבודת ה' באופן נפלא, ואין מזרזין אלא למזרזין, וכל כוונתי רק שהאברכים בעצמם יבינו את גודל האחריות הרובצת על כתפיהם, וישכילו להבחין בגודל חשיבותם בבחינת 'ויגבה לבו בדרכי ה'".

ויעזור השי"ת שבשכר זאת נזכה שזכותו של זקני זי"ע תגן עלינו לזכות לקיים את רצון ה', ולזכות לישועות ולנחמות, ולהתבשר בבשורות טובות ובגאולה השלימה ולביאת משיח צדקנו בב"א.

סעודת יומא דהילולא המדכזית של כ"ק מרן אדמו"ר רלו"י זי"ע ליל שישי פר' ויצא ח"י כסלו תשפ"ד

ברשות דודי כ"ק מרן האדמורים שליט"א, וברשות כל העם הנאספים לכבוד היו"ד קדישא של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע, ויש בין הציבור כאלו שעוד זוכרים את זקני זי"ע, אבל יש כהיום דור חדש שלא זכו להכיר את זקני זי"ע, והם בעיקר צעירי הצאן.

בשבת העעל"ט ביו"ד של הרה"ק בעל הבת עין זי"ע סיפרתי שבזמן שהבת עין עזב את העיירה זיטאמיר לעלות להשתקע בארץ ישראל, התאספו על בני העיירה לשאלוהו לרבי מה יעשו לאחר שיעזבם ויעלה לא"י, ומי ינהיגם בעצה ותושיה, ענה להם הבת עין לפי מה שדרשו חז"ל על הפסוק (דברים יא כב) 'ולדבקה בו', וכי אפשר לדבק עצמו בו והלא

אש אוכלה הוא (כתובות קיא:), אלא הדבק במדותיו, מה הוא רחום אף אתה רחום (שבת קלג:).

הנוגע לענייננו שביום ההילולא של הצדיק הזמן מסוגל לדבוק במדותיו הקדושים של בעל ההילולא, וללכת בדרכיו ולפי הנהגותיו, וכמו ששמענו מדודי שליט"א על כך שאנו שרויים עתה בעת מלחמה, ורק היום בבוקר נהרגו בירושלים שלשה יהודים על קידוש ה', ואחד מהם הוא תלמיד חכם עצום שהכרתי באופן אישי, וצער האבדה רב מאוד, ועוד קודם ששמעתי במי מדובר הרגשתי צער עצום בליבי שלאחר זמן הבנתי מה היה פשר הצער, ובזמן כזה יש לנו לזכור איך היה זקני זי"ע מבכה על הריגתם של כל יהודי באשר הוא, וחשבתי בעצמי למה אני הצטערתי היום כאשר שמעתי שמדובר במכר שלי יותר מאשר שבוע שעבר שנהרגו כמה חיילים בעזה, ולמה ישנה לענין הצער אם הכרתי את הנהרג או לא.

וכל יהודי שנהרג ל"ע נגע לליבו באופן נורא, ולאחר כל פיגוע הוא היה שרוי בצער רב וביגון, ואני זוכר שהיה בביתר בחוה"מ פסח תשס"ב, ובליל הסדר של אותה השנה נהרגו בעיר נתניה במלון פארק רבים על די רוצחים ארורים, והוא השתומם על כך שבזמן גדול וקדוש כל כך כמו בליל הסדר יש רשות למשחית באופן נורא כ"כ, וכמו שהשתוממו על הרציחות האיומות שהתחוללו בשמחת תורה בזמן שהקב"ה מתייחד עם בניו עם ישראל באהבה, ונשא אז דברים והפטיר 'ידום אהרן', שאיננו יכולים להבין את דרכי השי"ת הנעלמות.

ובפרט ששמענו על כך שבשמחת תורה היה שמירה עליונה על שומרי השבת והתורה שניצלו בדרך נס, והיום נהרגו יהודים יראים ושלמים גדולים בתורה וביראת שמים, אלא שנסתרים דרכי ה' בלתי יכולת להבין ולהשכיל, ואנו צריכים לקבל על עצמינו את רצון ה', אבל עדיין לדאוג ולקחת את הלב על צרות ישראל, ועוד מונח בזכרוני איך זעק וכאב על גירוש בני ישראל מגוש קטיף בארץ ישראל, ולא הצליח להבין איך יהודי מסוגל לגרש יהודי אחר מביתו, ויש להתבונן היטב בתפילת שחרית

באמירת 'אחינו כל בית ישראל' ובאמירת תהלים, לחשוב מעט על צרות ישראל ולהשתתף בצערותם של ישראל מתוך הגשת הלב.

וכבר הזכרתי שהמאורעות המתרחשות לאחרונה גורמות לחילול כבוד שמים איום בכל העולם כולו, על שאומות העולם מתבוננות ורואות איך שח"ו נחשבנו כצאן לטבח להרוג ולשסות בנו בהפקרות שאינה ניתנת להבנה, ומדה כנגד מדה צריכים אנו לקדש שם שמים על ידי שנחשוב על יהודים אחרים, ולדאוג להצטרכותם של אחרים, וכשרואים יהודי שהולך בפנים זעופות יש לגשת אליו ולשאול בשלומו אולי הוא זקוק לאיזה עזרה.

ואני זוכר שאצל זקני זי"ע בני המשפחה היו שניים במעלה, והראשונים היו החסידים והתלמידים, ודודי כ"ק האדמו"ר מזויעליפולי שליט"א שאל פעם את זקני זי"ע על כך, השיב לו זקני שילדיו ונכדיו ימצאו כבר אצל מי להתייעץ ולבקש ברכות, אבל החסידים אם לא יבואו אליו לא ימצאו מקום ראוי להסתופף בה, וזה 'הדבק במידותיו' היינו לחשוב בצרכיו של האחר ולא רק על עצמו, וכמו שנהג זקני זי"ע להשתתף בצערם של בני ישראל, ולא לחשוב תמיד רק על עצמו וישותו.

ב"ה שאנו זוכים להתאסף יחדיו, וכולם נקבצו ובאו מכל רחבי הארץ, וכולם חשובים כילדיו של זקני זי"ע, ובוודאי שיש לו בשמים נחת רוח עצומה מכך, ויעזור השי"ת שזכותו תגן עלינו להתברך בכל הישועות, וכמו שהתפלל בחיים חיותו על צרות ישראל כך גם ישקיף משמים ויפציר בעדינו להתברך ולהינצל מכל פגע רע, ומי שאמר לעולמו די יאמר לצרותינו די, ושנזכה לגאולה השלימה בביאת גוא"צ בב"א.

**סעודת הזואך נאכט לנכד כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
הרך הנולד בן חדב"ן הרב שלמה שוורץ שליט"א
יום ראשון פר' וישב אור לכ"א כסלו תשפ"ד**

איתא במדרש (בר"ר נו א) 'ביום השלישי וישא אברהם את עיניו' (בראשית כב ז), כתיב (הושע ו ב) 'יחינו מיומים ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו', ובקול אליהו ביאר על פי מה שאמרו חז"ל (קידושין לט.) ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא, והטעם אחרי כי המצוה הוא ענין רוחני אין העולם ומלואו כדאי לשלם אפילו שכר מצוה אחת, והענין כי המצוה עצמה אין לה תשלומין בעוה"ז, משא"כ הזריזות וההידור וכיוצ"ב אנו אוכלים שכרו כאן בעוה"ז, וזהו שאמרו חז"ל 'יחינו מיומים', ר"ל כל מה שאנו אוכלים בחיינו הוא ממה שעשה אברהם אבינו בימים הראשונים, דהיינו ההכנות והזריזות שעשה בשני הימים הראשונים, אבל 'ביום השלישי', ר"ל במה שעשה ביום השלישי שהוא עיקר המצוה, על ידי זה 'יקימנו ונחיה לפניו' לעתיד לבוא, עכ"ז.

ולפי דבריו פי' כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע הכתוב להלן (בראשית כב יז) 'כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וירש זרעך את שער אויביו', והיינו 'הרבה ארבה את זרעך וגו' וכחול אשר על שפת הים' רמז לחלק העולם הזה שיזכה, 'וירש זרעך את שער אויביו' רמז לחלקו בעולם הבא, וכבר הארכנו בזה איך מתחלקים חלקי הברכות לעוה"ב והעוה"ז.

וחשבתי שהרי בגמרא פסחים (ד.) למדו ענין זריזין מקדימים למצוות אצל מצות מילה מפרשת העקידה, וזה ביאור הכתוב (כב, ו) 'וילכו שניהם יחדיו', היינו בין הרך הנימול שאין לו דעת על מהותו של ברית מילה, והאב, מקיימים המצוה בבחינה של 'שניהם יחדיו', היינו ששניהם אינם יראים לקראת מצות הברית, וזה ביאור מאמר חז"ל (שבת קל.) 'כל מצוה שקיבלו עליהם בשמחה כגון מילה דכתיב (תהלים קיט, קסב) שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב עדיין עושין אותה בשמחה'.

והנה השמחה בהולדת בן שונה מאשר הולדת בת, שיש הכנות רבות כמו להכין סעודת שלום זכר, ולאחר כך ברית וסעודה ושלישי למילה, ובשנת ג' חלאק'ה ובר מצוה, שכל אלו אין אצל בת, ולכן הבחור בעת החתונה הוא כבר מוכן ומזומן בשונה מאצל בת שההכנות לחתונה הם רבים עד למאוד, וזה כיון שהיא מעודה לא הכינה עצמה לשמחות לא כן הבחור שהכין את עצמו מרגע היוולדו.

וזה מה שהתפלל יעקב אבינו בפרשתן (לב יג) 'ואתה אמרת היטב איטיב עמך ושמתי את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרוב', היינו 'ואתה אמרת' בפרשת העקידה לאברהם אבינו, ורמז לברכת 'ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים' שבירך את אברהם אבינו בעקידה. ומה שכפל לומר 'היטב איטיב' רמז לשכר בין בעוה"ז ובין בעוה"ב כנ"ל.

וברכתי לבעל הברית שליט"א שבזכות שזוכה להכניס את בנו בברית של אברהם אבינו, יעזור השי"ת שיזכה לכל הברכות בגשמיות וברוחניות בעוה"ז ובעוה"ב, ושיזכה לגדל את בנו לתורה ולחופה ולמעשים טובים, וברכה זו שווה יותר מכל ברכה בגשמיות, לזכות לדורות של בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות. ויעזור השי"ת שנזכה כולנו לנחת דקדושה ולשמחות בעתיד אצל צאצאינו, ולגאולה השלימה בב"א.

שמחת הברית לנכד ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הדרך הנימזל חיים יעקב מנחם נ"י

בן חדב"ן הרב שלמה שוודץ שליט"א

יום שני פר' וישב כ"א כסלו תשפ"ד

חשבתי לרמז בנוסח הברכה 'כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה ולחופה ולמעשים טובים', שכן זכינו שהסתא החשובה תליט"א אשת חבר האי גאון וצדיק הרב חיים יעקב מנחם צ"ל משתתפת עמנו בשמחת

הברית, והיום לפנות ערב תשתתף בשמחת חופה לאחד מצאצאיה, וזה 'כשם שנכנס לברית כן יכנס לחופה'. וכמו שעמדה בכל השנים לימין בעלה הגדול שיוכל לישב בשלוח ולעסוק בדברי תורה במנוחת הנפש, כך גם תעמוד לראש נכדיה להכות על קודקודם ולומר 'גדל' בתורה. ויעזור השי"ת שתזכה לאריכות ימים ושנים טובים בנחת מכל צאצאיה לאוי"ט.

הנה הרך הנימול נקרא חיים יעקב מנחם על שם זקנו זצ"ל, וחשבתי דהנה בפרשתן (בראשית לב כט) 'ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כי שרית עם אלוקים ועם אנשים ותוכל', והנה בתורה לא הייתי יכול למדוד את מחותני זצ"ל, אבל בעונה ובשפלות הרוח ראיתי בו דמות נעלה, שלא היה זקוק לשום כיבוד, ושמו קגרים יעק"ב – יו"ד עק"ב, שלא היה זקוק למאום מכיבודי העולם הזה, אלא ישב באהלה של תורה והראה את עצמו כאיש תם, וידע מתי להשתמש בתמימות ומתי לא, וכמו שבענייני השגחת המאכלים היה עומד בשער לעמוד בפרץ, ופעם הזהיר אותו גבר אלים שאם יוריד את ההכשר מחנותו אזי ישרוף את ביתו, מיד נתן לו קופסת גפרורים שיתחיל לשרוף, והכל בעזות דגבורה.

וזכרני שבהיותי אצלו בפסח האחרון לימי חייו, וסיפר לי שלא זו בלבד שלא הרשה שיכניסו לבית החולים חמץ בפסח, אלא שכלל לא יכניסו אוכל לתוך שטח בית החולים, ובכך הערים על אותם הלוחמים כנגד איסור הכנסת חמץ לביה"ח, וקיים בעצמו 'עם עקש תתפתל', וכמידת יעקב שאמר 'אחיו אני ברמאות' (ב"ב כג). וזה 'כי שרית עם אלוקים ועם אנשים ותוכל', בכך שהבין לרוח הבריות להתנהל עמהם בתבונה ובעצה.

ועל חתני שליט"א ידעתי עד כמה שהיה מקושר בלב ובנפש לזקנו זצ"ל, וכמה ראוי ונכון שזכה לקרוא שם לבנו על שם זקנו זצ"ל, והנה אצל יוסף הצדיק אמרו חז"ל (סוטה לו:) 'באותה שעה באתה דיוקנו של אביו ונראתה לו בחלון', וכך גם חתני ניכרים בו תכונות הנפש של זקנו זצ"ל, וחי בתמידות כשדמותו של זקנו לנגד עיניו, ויעזור השי"ת שיזכה

להגיע לשלימות העבודה כמו שזכה זקנו זצ"ל, וכמו שאמרו חז"ל (תנדב"א כה) 'חייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי', ופירשו 'יגיעו' מלשון 'נגיעה', היינו שיזכה לנגיעה מגדלותו של זקנו בתורה ובעבודה ובמידות טובות.

ברש"י בריש פרשתן (לז, ב) 'וישב ביקש יעקב לישב בשלוה, קפץ עליו רוגזו של יוסף, צדיקים מבקשים לישב בשלוה, אומר הקדוש ברוך הוא לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם לעולם הבא, אלא שמבקשים לישב בשלוה בעולם הזה', 'ביקש יעקב לישב בשלוה' – הסב רבי חיים יעקב זצ"ל לאחר שנות חיים מלאים וגדושים בתורה ובעבודה ובמעשים טובים לכלל ולפרט, חפץ היה לשבת בשלוה בעולם הבא וליהנות מזיו שכניתו יתברך, עד שזכה בלעה"ר לצאצאים רבים שנקראים בשמו ובה אין לו מנוחה בעוה"ב מכוח מה שצאצאיו מקיימים מצוות ומעשים טובים והם נזקפים לזכותו והוא מעלה מחיל אל חיל.

זהו 'קפץ עליו רוגזו של יוסף', היינו שכמו שיוסף הצדיק ניצל מחטא על ידי שנראתה לו דמות דיוקנו של אביו, והיינו שלא היתה ליעקב אבינו מנוחה והיה צריך לירד עם יוסף למצרים לשומרו מכל פגע רע, כך גם הסב רבי חיים יעקב זצ"ל מסייע לצאצאיו ובפרט אלו הנקראים בשמו, לעמוד ולסייעם לשומרם ולהצילם מניסיונות החיים.

ובשבת העעל"ט ('ט כסלו) ביו"ד קדישא של הרה"ק המגיד רבי ר' זוב בער ממעזריטש זי"ע אמרתי בשמו ביאור מאמר חז"ל (סוכה נב): 'אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש, אם אבן הוא נימוח אם ברזל הוא מתפוצץ אם אבן הוא נימוח', ופי' המגיד הכוונה בזה שהיצר הרע הרוצה למנוע את האדם מקיום מצוות ה', הוא הופך עצמו להיות כמו אבן וברזל על אברי האדם והם מכבידים עליו מלרוץ לעבודת בוראו.

ולפי דבריו יש להשכיל בסיפור ידוע שזקני הרה"ק רבי פינחס דוד הלוי זצ"ל האדמו"ר הראשון לבית באסטאן היה מתגורר בעיה"ק ירושלים ת"ו, ודודו הרה"ק רבי דוד'ל מלעלוב זי"ע צווה עליו שיסע לארה"ב ויקבל

על עצמו את עול הנהגת העדה להיות רבי, והוא סירב בטענה שארה"ב היתה ידועה למקום טומאה שלא היו גרים שם אנשים יראים, ולבסוף נתגלגל בדרך לא דרך לארה"ב, ובירושלים חיפשוהו זמן רב ולא ידעו היכן הוא, ועד שלבסוף שלח טלגרם לאשתו והודיע לה שהוא בארה"ב, והיא תיכף ומיד רצה לבית דודה רבי דוד'ל זי"ע וסיפרה לו שבעלה רבי פינחס דוד נמצא בארה"ב, אמר לה דודה שתשלח ותאמר לה את מאמר חז"ל (שבת פט:): 'ראוי היה יעקב אבינו לירד למצרים בשלשלאות של ברזל אלא שזכותו גרמה לו'.

ולפי דברי המגיד יש לבאר עומק כוונת רבי דוד'ל זי"ע, שנתכוון לרמז לו שאילו היה זוכה ושומע לקולו היה מגיע לארה"ב באופן קל ונמהר שלא מתוך טרדות וצרות, והיא שגרמה לו לירד לשם מתוך כובד כאילו היה קשור בשלשלאות של ברזל כיון ששמע לקול היצר הרע. והיינו רמז ליצר הרע המכביד את עצמו על האדם כמו ברזל ואבן. וזה ביאור מאמר הכתוב (עובדיה א יח) 'והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשוי לקש', והיינו שעבודת יעקב היא להיות בחינת אש ולהבה לפוצץ ולהמס את כוח היצר הרע הנדמה אליו כמו אבן וברזל.

והנה יוסף הצדיק הכין שיוכלו בני ישראל להתקיים בגלות, ואילו לא היה מכין זאת היינו צריכים להתמודד בכוח היצר הרע המכביד ומעיק שלא לשמור את דרך התורה, וזה 'ראוי היה יעקב אבינו לירד למצרים בשלשלאות של ברזל', היינו מתוך כבוד ועצלות, ולא היה היכולת בידנו להתגבר כראוי נגד היצר הרע.

והנה על ברית מילה אמרו חז"ל (שבת קל). 'כל מצוה שקיבלו עליהם בשמחה כגון מילה דכתיב שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב עדיין עושין אותה בשמחה', והיינו שבעת הברית מילה מחנכים את הרך הנימול שיזכה לשמור את דרך התורה והמצוות מתוך שמחה ונחת בניקל ולא מתוך עצלות וכבודות, וכענין 'והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה', והיא הנותנת לו כוח להמשיך ולקיים את כל מצוות התורה בשמחה ובניקל כמו מצות מילה.

ויעזור השי"ת שיזכה אבי הבן רבי שלמה שליט"א ביחד עם בתי תליט"א לגדל את בנם זה ושאר צאצאיהם לתורה ולחופה ולמעשים טובים, ושנזכה אנו לראות נחת דקדושה מהם ומכל צאצאיהם, ושיזכו כך גם כל המשתתפים לנחת אצל צאצאיהם, ושנזכה לאור חדש על ציון תאיר, ולאורו של משיח, בביאת גוא"צ בב"א.

תולדותיהם של צדיקים

עובדות וסיפורים על צדיקי הדורות
שי"ד הל בשבוע הבעל"ט

הרה"ק בעל הבאר מים חיים זי"ע
כ"ז כסלו תקע"ח

בשבוע הבא יחול היו"ד קדישא של הרה"ק בעל הבאר מים חיים זי"ע, וידוע שביום שבת קודש היה מתלהב בקדושה של מעלה, והחסיד רבי מרדכי הערש שמערלר זצ"ל סיפר ששמע מזקני צפת שפעם בליל שבת בא יהודי פשוט להשתתף בעריכת השולחן הטהור אצל הבאר מים חיים, והיהודי התנמנם על השולחן, העירו הבאמ"ח בזעקה: "שבת, איך אתה יכול לישון, הרי אתה שומר שבת ובשינתך הנך מזיד בשמירתך", וסיפרו שמאז לא היה היהודי הוא מסוגל לישון במשך השבת עד סוף ימיו, ובכל השנים היה מסתובב בבתי המדרשות לעורר אנשים בקדושת השבת והיה אומר תהלים לנצל את השעות הנעלות.

מסופר שהיה חסיד של הרה"ק בעל השר שלום מבעלזא זי"ע שבא אליו להיפרד לקראת נסיעתו להשתקע בארץ ישראל, אמר לו רבו שהוא מסכים לנסיעתו אלא שעוד בדרכו לא"י ברצונו שיפנה לעיירה טשערנוביץ וישבות בבית מדרשו של הבאמ"ח זי"ע, ולאחר השבת יחזור אליו ויספר לו אודות התרשמותו בבית המדרש הנ"ל, ולאחר כך יפרד ממנו לחיים ולשלום.

וכך היה ולאחר השבת חזר לרבו השר שלום, ורבו חקרו על אודות סדר השבת, וסיפר על התפילה בליל שבת והסעודה שסעד אחר כך

ואז פנה לישון, שאלו רבו אם הצליח לישון, ענה שלא, ואז בהגיע עת התפילה קם מעל הספסל והכין עצמו לקראת התפילה, ולאחר כן פנה לסעוד את סעודת היום, ואז פנה לנוח על הספסל וגם אז לא הצליח, אמר לו רבו השר שלום שלכן שלחו לשם, שרצה שישכיל להבין בגודל מעלת קדושת השבת, ומאחר שהבאר מים חיים זי"ע היה דבוק ולהוט בקדושת השבת באופן נעלה, עד שקירות בית מדרשו היו ספוגים בקדושת השבת, לכן הם לא הניחוהו לנוח ולישון בין כותליהם, וכיון שארץ ישראל היא בבחינת שבת כנודע, ידע שבארץ ישראל גם כן אין המקום ראוי לשינה ביום שבת קודש, ואם יחפוץ לישון בא"י ידע שלא תעלה בידו.

ומעשה זו היא יש בה מעין סתירה למעשה הראשון, שהרי שם היה המעשה שהיהודי היה ישן בעת עריכת השולחן, וכאן יוצא שלא היה באפשרות לישון בשבת בא"י. ועדיין בשניהם רואים איך היתה מרגשת קדושת השבת במחיצת הבאמ"ח זי"ע.

האדמו"ר מרחמסטריווקא שליט"א מספר שפעם היה הבאר מים חיים חולה וכבר היה מוטל על ערש דווי, וסיפר שראה כבר איך שהוא נמצא בעולם העליון, ופתאום ראה את הבעש"ט הקדוש וביקש ממנו ברכה, שאל אותו הבעש"ט איזה זכות יש לו שיזכה בזכותה לברכה, ענה לו שהוא היה תלמידו של הרה"ק רבי מיכל מזלאטשוב זי"ע, ורבי מיכל זי"ע היה נוהג בכל שבוע בסעודה שלישית שהיה מזכיר את רבו הבעש"ט, ופעם אחת שכח וכבר ביקש שיביאו לפניו מים אחרונים, והבאמ"ח הזכיר לו שלא דיבר מרבו הבעש"ט, ובשמוע כן הבעש"ט מיד בירכו שיבריא מחוליו וכך היה שלאחר כמה ימים קם ממיטת חוליו בבריאות השלימה.

כ"ק אדמו"ר מתולדות אהרן זי"ע

כ"ז כסלו תשנ"ז

גם חל ביום כ"ז כסלו היו"ד קדישא של האדמו"ר מתולדות אהרן זצ"ל, ועדיין מונח בזכרוני את הצוואה שכתב בעת שהקריאו את תוכנה בעת מסע ההלווייה, והתחיל לכתוב 'נתת ליראיך נס להתנוסס', וכך היה שנסתלק בחנוכה ביום כ"ז כסלו.

ואחד מחסידיו סיפר לי שבהיותו בחור היה נוסע עם רבו זצ"ל לנפוש בטבריה, שהוא היה המבשל אצל הרבי, ובהגיע יום חמישי בשבת אמר אותו הבחור לרבי שצריכים לקנות דגים לכבוד שבת, אמר לו הרבי שיהיו להם דגים בשפע, ובבוקר יום השישי הלכו לטייל על שפת הכינרת, ולפתע קרא הרבי בקול: "מי חפץ להיות אורח על שולחני ביום השבת", ומיד קפצו מתוך הים שלשה דגים, והם לקחו את הדגים והבחור בישל אותם לכבוד שבת. ואילולי הייתי שומע את הסיפור מבעל העובדא היה קשה להאמין.

הוצאות הגליון נתגדבו
להזדות ולהלל לשמך הגדול
על ניסך ועל נפלאותיך בימים ההם בזמן הזה
נודב ע"י ידידנו החפץ בעילום שמו הי"ז